

M 7808

Reg. No. :

Name :

I Semester B.A./B.Sc. Degree (CCSS-Regular)
Examination, November 2014
(2014 Admn.)
COMMON COURSE IN SANSKRIT
1A07 SKT : Kavya and Subhashita

Time : 3 Hours

Max. Marks : 40

Instructions : Answers may be written either in **Sanskrit** or in **English** or in **Regional Language**. In writing **Sanskrit Devanagari** script should be **used**.

I. Answer any ten in **one** or **two** sentences :

(1×10=10)

- 1) केनापि कामेन तपश्चकार - कः ? Who ?
- 2) सुखाय तज्जन्मदिनं बभूव - कस्याः ? Whose ?
- 3) हिमं न सौभाग्यविलोपि जातम् - कस्मै ? For whom ?
- 4) आत्मानुरूपां विधिनोपयेमे - कः ? काम् ? Who ? Whom ?
- 5) समादिदेश प्रयतां तनूजां - किमर्थम् ? For what ?
- 6) समादिदेशैकवधूं भवित्रीम् - कः कां दृष्ट्वा ? Who ? Seeing whom ?
- 7) स्वचापसौन्दर्यमदं मुमोच - कः ? कुतः ? Who ? Why ?
- 8) तां जन्मने शैलवधूं प्रपेदे - का ? कुतः ? Who ? Why ?
- 9) प्रपेदिरे प्राक्तन जन्मविद्याः - काम् ? Whom ?
- 10) एतद्विद्यार्थिलक्षणम् - किं ? What ?
- 11) मूढः कीदृशबुद्धिः भवति ? What type of intellect is मूढ ?
- 12) अष्टादश पुराणेषु व्यासस्य वचनद्वयं किम् ? What are the two sayings of Vyasa ?

II. Explain fully any two :

(3×2=6)

- 13) सप्तर्षिहस्तावचितावशेषाण्यधो विवस्वान् परिवर्तमानः ।
पद्यानि यस्याग्रसरोरुहाणि प्रबोधयत्यूर्ध्वमुखैर्मयूखैः ॥
- 14) महीभृतः पुत्रवतोऽपि दृष्टिस्तस्मिन्नपत्ये न जगाम तृप्तिम् ।
अनन्तपुष्पस्य मधोर्हि चूते द्विरेफमाला सविशेषसङ्गा ॥

P.T.O.

- 15) अयाचितारं न हि देवदेवं अद्रिः सुतां ग्राहयितुं शशाक ।
अभ्यर्थनाभङ्गभयेन साधुर्माध्यस्थमिष्टेऽप्यवलम्बतेऽर्थे ॥
- 16) दिने दिने सा परिवर्धमाना लब्धोदया चान्द्रमसीव रेखा ।
पुपोष लावण्यमयान् विशेषान् ज्योत्स्नान्तराणीव कलान्तराणि ॥

III. Explain the meaning of **any three** subhashitas :

(2×3=6)

- 17) यौवनं धनसम्पत्तिः प्रभुत्वमविवेकिता ।
एकैकमप्यनर्थाय किमु यत्र चतुष्टयम् ॥
- 18) आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः ।
नास्त्युद्यमसमो बन्धुः कृत्वा यं नावसीदति ॥
- 19) सुलभाः पुरुषाः लोके सततं प्रियवादिनः ।
अप्रियस्य च पच्यस्य वक्ता श्रोता च दुर्लभः ॥
- 20) अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

IV. Annotate **any three** :

(2×3=6)

- 21) शैलाधिपत्यं स्वयमन्वतिष्ठत् ।
22) तथा सपूतश्च विभूषितश्च ।
23) एकस्थ सौन्दर्यं दिदृक्षयेव ।
24) साधारणो भूषणभूष्यभावः ।
25) निमज्जतीन्दोः किरणेष्विवाङ्कः ।

V. Write **two** essays on the following :

(6×2=12)

- 26) महाकाव्यस्य सामान्य लक्षणमुक्त्वा पञ्चमहाकाव्यानि परिचाययत ।

अथवा

महाकवीनां मध्ये कालिदासस्य स्थानं विमृशत ।

- 27) हिमवतः महत्वं कुमारसम्भवोक्तदिशा निरूपयत ।

अथवा

“बभूव तस्याश्चतुरश्रशोभि वपुर्विभक्तं नवयौवनेन” – पार्वत्याः सौन्दर्यं यथा कुमारसम्भवं विवृणुत ।